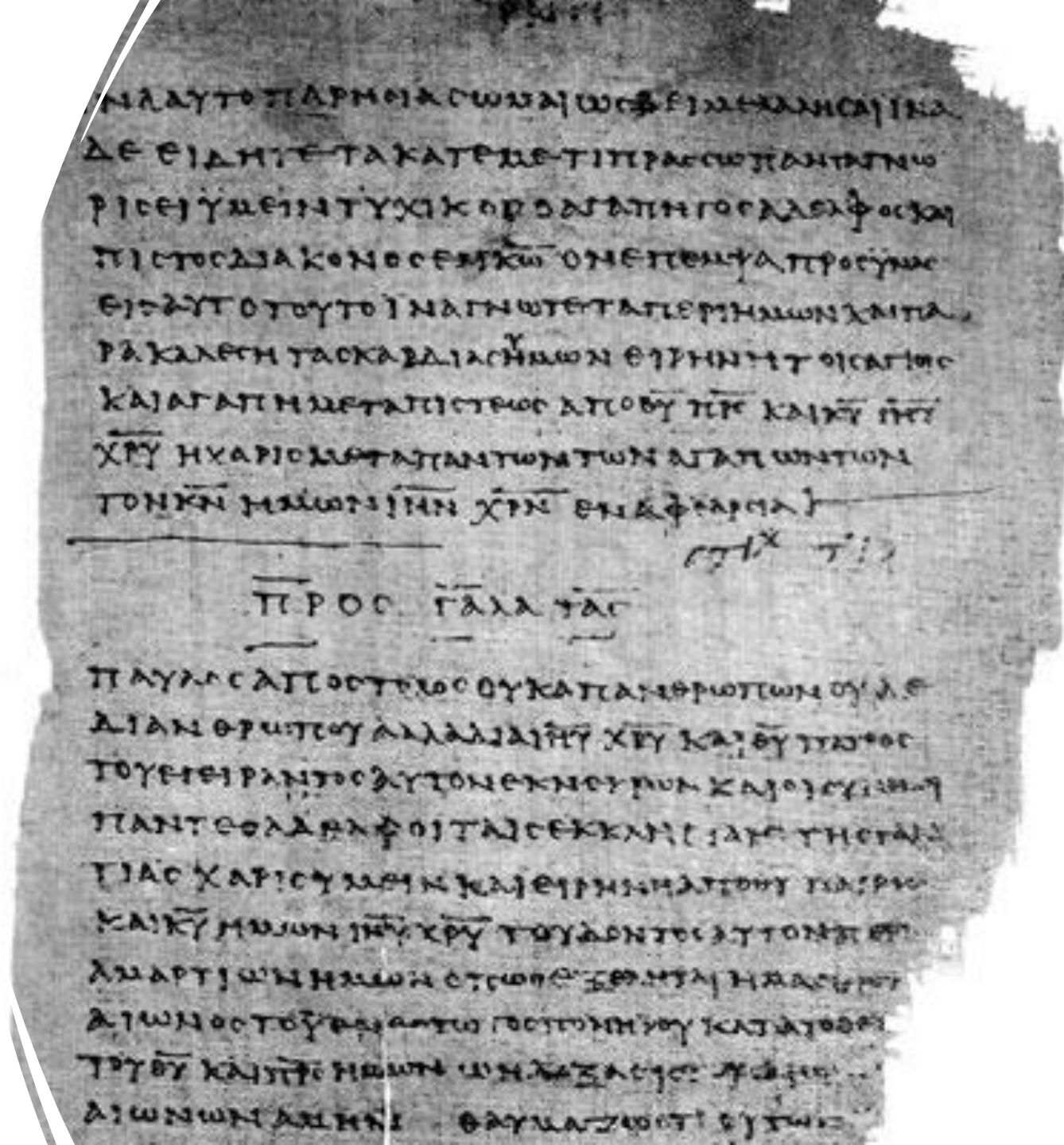

Raamattu

"grammata" = kirjoitukset

Raamatun kulttuurivaikutuksia

- aikakäsitys –lineaarinen
- käsitys ihmisarvosta ja –oikeuksista
- vaikutus kieleen (kielikuvat: kielletty hedelmä, kadotettu paratiisi, pestä kätensä asiasta, syntipukki)
- vaikutus taiteeseen
- elokuvat

Vanha testamentti ja sen synty

- syntynyt n. tuhannen vuoden ajanjaksolla
- kolme vaihetta: 1. suullisen perimätiedon vaihe, 2. kirjoitusten synty ja 3. VT:n kirjakokoelman (kaanonin) hyväksyminen
- vanhimmat kirjoitukset syntyivät n. 1000 eKr.
- Historiakirjat
  - 5 Mooseksen kirjaa, Joosuan kirja, Tuomarien kirja, Ruutin kirja, 2 Samuelin kirjaa, 2 Kuninkaiden kirjaa, 2 Aikakirjaa, Esran kirja, Nehemian kirja, Esterin kirja
- Runo- ja viisaukirjat
  - Sananlaskut, Saarnaaja, Jobin kirja, Psalmit, Laulujen laulu, Valitusvirret
- Profeettakirjat
  - Jesaja, Jeremia, Hesekiel
- Apokalyptinen kirja
  - Danielin kirja

Uusi testamentti ja sen synty

- Evankeliumit (Matteus, Markus, Luukas ja Johannes)
  - Markus vanhin
- Apostolien teot
  - Jerusalemin alkuseurakunnan vaiheet
- 27 kirjettä
  - Paavalin kirjeet ovat UT:n vanhinta materiaalia
- Apokalyptinen kirja Johanneksen ilmestys
- kristinuskon pyhät tekstit määriteltiin virallisesti v. 390 jKr, kun UT:n kaanon hyväksyttiin

Raamatun tulkintatapoja

- Allegorinen eli vertauskuvallinen raamatuntulkinta
- Martti Lutherin ”Ajaa Kristusta” –tulkinta
- Kirjaimellinen ja fundamentalistinen raamatuntulkinta
- Pelastushistoriallinen raamatuntulkinta
- Eksistentialistinen raamatuntulkinta
- Yhteiskunnalliset tulkinnat (vapautuksen teologia, feministiteologia, ekoteologia)

Yo-kysymyksiä

- Millä perusteilla Jeesusta voidaan pitää historiallisena henkilönä? (kevät 2012)
- Vanhan testamentin viisaukirjallisuus (syksy 2012)
- Uuden testamentin kirjakokoelman synty ja eri osat (syksy 2011)
- Jeesuksen vuorisaarnan merkitys (kevät 2011)
- Miten Raamattua voi tutkia tieteellisesti? (kevät 2011)
- Esittele erilaisia Raamatun tulkintamalleja. Valaise esitystäsi esimerkein. (syksy 2010)
- Vanhan testamentin profeettojen julistus ja yhteiskunnallinen merkitys (kevät 2010)
- Selvitä, mitä tarkoitetaan apokalyptiikalla ja miten apokalyptinen ajattelu ilmenee Uuden testamentin kirjoituksissa. (kevät 2009)
- ”Raamattu ei ole kirja vaan kirjasto.” Arvioi väitettä Raamatun synnyn ja sisällön näkökulmasta. (syksy 2016)

Yo-kysymyksiä

- *Raamattu* on edelleen maailman myydyin kirja. Yhden listauksen mukaan sitä on myyty 5–6 miljardia kappaletta. Samaisen listauksen mukaan suuriin myyntimääriin ovat yltäneet myös puhemies Mao Zedongin *Pieni punainen kirja* (900 milj.) ja *Koraani* (800 milj.). Kaunokirjallisuuden puolella myydyimpiä teoksia ovat Charles Dickensin romaani *Kaksi kaupunkia* (yli 200 milj.), J. R. R. Tolkienin *Taru sormusten herrasta* (150 milj.) ja J. K. Rowlingin *Harry Potter ja viisasten kivi* (107 milj.). Kaikki luvut ovat karkeita arvioita. Pohdi, mitkä tekijät vaikuttavat Raamatun asemaan ja sen pysyvyyteen maailman myydyimpänä teoksena. (syksy 2015)

Yo-kysymyksiä

- Mikä on myytti, ja millaisia myytin piirteitä seuraava Vanhan testamentin kertomus sisältää?
-
- Babylonin torni (1. Moos. 11:1–9)
- *1 Koko maailma käytti samoja sanoja ja puhui yhtä kieltä. 2 Kun ihmiset siirtyivät itään, he löysivät Sinearin maasta tasangon ja jäivät sinne asumaan. 3 Ja he sanoivat toisilleen: "Tehkäämme tiiliä ja polttakaamme ne koviksi." He käyttivät savitiiltä rakennuskivenä ja asfalttipikeä muuraamiseen. 4 He sanoivat: "Rakentakaamme itsellemme kaupunki ja torni, joka ulottuu taivaaseen asti. Sillä tavoin saamme mainetta emmekä myöskään hajaannu yli koko maan." 5 Herra tuli katsomaan kaupunkia ja tornia, jota ihmiset rakensivat, 6 ja sanoi: "Siinä he nyt ovat, yksi kansa, jolla on yksi ja sama kieli. Tämä, mitä he ovat saaneet aikaan, on vasta alkua. Nyt he pystyvät tekemään mitä tahansa. 7 Menkäämme sekoittamaan heidän kielensä, niin etteivät he ymmärrä toistensa puhetta." 8 Ja niin Herra hajotti heidät sieltä kaikkialle maailmaan, ja he lakkasivat rakentamasta kaupunkia. 9 Kaupunki sai nimen Babylon, sillä siellä Herra sekoitti ihmisten kielen ja sieltä hän hajotti heidät kaikkialle maailmaan.*
- (Kevät 2015)

Yo-kysymyksiä

- Esittele lyhyesti kolme Raamatun naista. Selitä myös, miksi heidät mainitaan Raamatun kaanonissa. (syksy 2013)
- Jeesuksen vuorisaarnan merkitys (kevät 2011)